

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

**за изменение и допълнение
на Закона за насърчаване на заетостта**

(Обн., ДВ, бр. 112 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 54 и 120 от 2002 г., бр. 26, 86 и 114 от 2003 г., бр. 52 и 81 от 2004 г., бр. 27 и 38 от 2005 г., бр. 18, 30, 33 и 48 от 2006 г., бр. 46 от 2007 г., бр. 26, 89 и 109 от 2008 г., бр. 10, 32, 41 и 74 от 2009 г., бр. 49, 59, 85 и 100 от 2010 г., бр. 9 и 43 от 2011 г., бр. 7 от 2012 г., бр. 15, 68 и 70 от 2013 г. и бр. 54 и 61 от 2014 г.)

§ 1. В чл. 2 след думата „произход“ се поставя запетая и се добавя „етническа принадлежност, лично положение“.

§ 2. В чл. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Министърът на труда и социалната политика и изпълнителният директор на Агенцията по заетостта предприемат съвместни действия с представителните на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите за разработване на политики с национален обхват в областта на пазара на труда и инструменти за тяхното прилагане в изпълнение на Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1081/2006 на Съвета. (ОВ, L 347 от 20 декември 2013 г.)“.

§ 3. В чл. 4, ал. 3 думите „региони и/или“ се заличават.

§ 4. В чл. 7а се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За целите на държавната политика по заетостта Агенцията по заетостта обменя информация с Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, Агенцията за социално подпомагане, Агенцията за хора с увреждания, Националния осигурителен институт, Българската агенция за инвестиции и Националната агенция за професионално образование и обучение при условия и по ред, определени в сключено между тях споразумение.“

2. Създава се ал. 4:

„(4) За предоставяне на административните услуги по регистрацията на търсещите работа лица Главна дирекция „Гражданска регистрацията и административно обслужване“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройството предоставя информация на Агенцията по заетостта при условия и по ред, определени в сключено между тях споразумение.“

§ 5. В чл. 8, ал. 6 се създава т. 6:

„6. обсъжда списък на професиите, по които се провежда професионално обучение на безработни лица без осигурено работно място.“

§ 6. В чл. 9, ал. 5, т. 6 думите „с проблемите на заетостта и обучението за придобиване на професионална квалификация“ се заменят със „с заетостта и обучението на възрастни“.

§ 7. Член 16а се изменя така:

„(1) Отпускането на средства по реда на този закон с изключение на мярката по чл. 51 се реализира под формата на схеми за минимална помощ, когато това е приложимо, при съобразяване с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощите де минимис (ОВ, L 352 от 24 декември 2013 г.) и с регламентите, които го изменят, допълват или заменят.

(2) Отпускането на средства по чл. 51 се осъществява под формата на схема за държавна помощ при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 651 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на чл. 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187 от 26 юни 2014 г.) и с регламентите, които го изменят, допълват или заменят.

(3) Администратор на помощта по ал. 1 и 2 е Агенцията по заетостта.

(4) Условията и редът за отпускане на средствата по ал. 1 и прилагане на схемата по ал. 2 се определят с правилника за прилагане на закона.“

§ 8. В чл. 17, ал. 1 т. 7 се изменя така:

„7. мотивиране за активно поведение на пазара на труда и включване в програми и мерки за заетост и обучение;“.

§ 9. В чл. 18 се правят следните изменения:

1. В ал. 2:

а) точка 4 се изменя така:

„4. лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, лица, получаващи пенсия за старост при условията на чуждо законодателство, лица, придобили право на

професионална пенсия за ранно пенсиониране, които не работят.”;

б) точка 5 се отменя.

2. В ал. 5 думата „поделението“ се заменя с „някое от поделенията“.

§ 10. В чл. 19 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „и график за посещения“ се заличават.

2. В ал. 2:

а) точка 3 се изменя така:

„3. лицата по чл. 18, ал. 2, т. 4 – по т. 1, 3 и 4.“

б) точка 4 се отменя.

§ 11. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „предвидените действия, срокове и график за посещения“ се заменят с „действията и сроковете в плана за действие“.

2. В ал. 3 се създава т. 6:

„6. регистрирани по чл. 18, ал. 2, т. 2-4, не са посещавали и не са ползвали услугите на дирекция „Бюро по труда“ през предходната 1 година.“

3. В ал. 4:

а) точка 1 се изменя така:

„1. не изпълнят препоръките на трудовия посредник или действията и сроковете в плана за действие;“

б) в т. 6 след думите „за ранно пенсиониране“ се добавя „или получават пенсия за старост по условията на чуждо законодателство“;

в) създава се т. 9:

„9. декларират неверни данни при регистрация в териториалното поделение на Агенцията по заетостта.“

4. В ал. 5 думите „ал. 3, т. 1 и“ се заличават и думите „ал. 4, т. 1-5 и 7“ се заменят с „ал. 4, т. 1-5, 7 и 9“.

5. В ал. 6 думите „ал. 3, т. 1 и“ се заличават.

6. Създава се нова ал. 9:

„(9) Освен в случаите по ал. 6 регистрацията на лицата се възстановява и в случаите, когато не е възникнало трудовото правоотношение.“

7. Досегашната ал. 9 става съответно ал. 10 и в нея думите „програми и мерки за“ се заменят със „субсидирана“.

§ 12. В чл. 22, ал. 5 думите „по видове специалности“ се заличават.

§ 13. В чл. 22а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ:

„Свободните работни места се обявяват не по-късно от 14 дни преди изтичане срока за кандидатстване.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Териториалните поделения на Агенцията по заетостта насочват търсещите работа лица, отговарящи на изискванията за заемане на работното място.“

§ 14. В чл. 26 т. 3 се изменя така:

„3. мотивиране за активно поведение на пазара на труда и насочване към подходящи програми и мерки за заетост и обучение;“

§ 15. В чл. 27а, ал. 1 се създава т. 6:

„6. физическите лица или представляващите юридическото лице по регистрацията, както и наетите лица за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, имат:

а) завършено средно или висше образование;

б) трудов стаж в областта на морския транспорт не по-малко от 3 години, когато ще осъществяват посредническа дейност по наемане на моряци.“

§ 16. В чл. 28, ал. 9, т. 2 думите „Е-трудова борса“ се заменят с „електронната информационно-комуникационна система“.

§ 17. В чл. 30а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 9 думите „мотивационно обучение“ и запетаята след тях се заличават.

б) в т. 13 думите „друг безработен член от семейството“ се заменят с „друго безработно лице“;

в) точка 17 се отменя;

г) точка 19 се изменя така:

„19. наставник по чл. 41а, 46а и 55г;“

д) в т. 22 думата „срока“ се заменя с „времето“;

е) създава се т. 23:

„23. подкрепена заетост.“

2. В ал. 2:

а) в т. 1 думите „лице, придобило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, или лице, придобило право на пенсия за осигурителен стаж и възраст“ и запетаята след тях се заличават;

б) в т. 7 думите „друг безработен член от семейството“ се заменят с „друго безработно лице“;

в) точка 9 се отменя;

г) в т. 11 думите „по чл. 41а и чл. 55г, ал. 1“ се заменят с „по чл. 41а, 46а и чл. 55г, ал. 1“;

д) създава се т. 15:

„15. по т. 23 – на лица по чл. 27, ал. 2, т. 2.“

3. В ал. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „който може да е различен за части от периода на субсидиране на заетостта“.

§ 18. В чл. 30б ал. 1 т. 4 се отменя.

§ 19. В чл. 31 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „ограмотяване“ се заличава.

2. В ал. 2 думите „и чл. 25 и 33“ се заличават.

§ 20. В чл. 32, ал. 1 думите „краткосрочни или средносрочни“ се заличават.

§ 21. Член 33 се изменя така:

„Чл. 33. (1) Регионалната програма за заетост и обучение на областта е в съответствие с целите, приоритетите и инструментите за провеждане на държавната политика по заетостта. Тя съдържа дейности, съобразени с приоритетите на областната стратегия за развитие и на регионалния и общинските планове за развитие, както и с приоритетите на националните стратегически документи и Националния план за действие по заетостта.

(2) Ежегодно с Националния план за действие по заетостта се определят размерът на средствата и видовете плащания за регионалните програми за заетост и обучение на областите. Критериите, условията и редът за финансиране се определят с правилника за прилагане на закона.

(3) Регионалната програма за заетост и обучение на областта включва проектно предложение на областната и общинските администрации, одобрено от Комисията по заетостта, по критерии и по ред, определени в правилника за прилагане на закона. Областната и общинските администрации могат да разработват проектното предложение съвместно със социалните партньори и други юридически лица.“

§ 22. В чл. 36 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице до 29-годишна възраст, включително за първа

работа по специалността, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 18 месеца."

2. В ал. 2 думите „12 месеца“ се заменят с „18 месеца“.

§ 23. Член 36б се отменя.

§ 24. В чл. 42 ал. 1 се отменя.

§ 25. Член 42а се отменя.

§ 26. Създава се чл. 43а:

„Чл. 43а. (1) Лице, регистрирано по чл. 27, ал. 2, т. 2, може да кандидатства за предоставяне на суми за подкрепена заетост по чл. 30а, ал. 1, т. 23 за всяко безработно лице с трайни увреждания или от други групи в неравностойно положение на пазара на труда, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, което е устроило на работа на несубсидирано работно място за срок, не по-малък от 12 месеца.

(2) Условието и редът за кандидатстване и за предоставяне на сумите по чл. 30а, ал. 1, т. 23 се определят с правилника за прилагане на закона.“

§ 27. Член 45 се отменя.

§ 28. Създава се чл. 46а:

„Чл. 46а. (1) За всяко разкрито работно място за обучение чрез работа (дуално обучение), организирано по реда на Закона за професионалното образование и обучение, на което е наето безработно лице, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето на обучението, но за не повече от 36 месеца.

(2) За всяко наето лице по ал. 1 на обучаващата институция, с която в партньорство се провежда обучението чрез работа (дуално обучение), се предоставят средства съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето на обучението.“

§ 29. В чл. 47, ал. 4 думите „друг безработен член от семейството“ се заменят с „друго безработно лице“.

§ 30. В чл. 50 думите „12 месеца“ се заменят с „24 месеца“.

§ 31. Член 51 се изменя така:

„(1) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца или безработно лице до 24-годишна възраст, или безработно лице с основно и по-ниско образование, или безработно лице на възраст над 50 години, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, на работодателя се

предоставят суми по чл. 30а, ал. 1, т. 1, 2, 4 и 5 за времето, през което лицето е било на работа, но за не по-малко от 3 месеца и не повече от 12 месеца. Сумите се предоставят в размер до 50 на сто за периода на субсидиране.

(2) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице с трайни увреждания, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми по чл. 30а, ал. 1, т. 1, 2, 4 и 5 за времето, през което лицето е било на работа, но за не по-малко от 3 месеца и не повече от 12 месеца. Сумите се предоставят в размер до 75 на сто за периода на субсидиране.

(3) В случаите, когато периодът на заетост е по-кратък от 12 месеца, сумите по ал. 1 и 2 се намаляват пропорционално."

§ 32. В чл. 52 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 след думите „Агенцията по заетостта“ се добавя „за работа на пълно или непълно работно време“.

2. Алинея 2 се отменя.

§ 33. Член 53 се отменя.

§ 34. В чл. 53а, ал. 1 думите „безработни майки (осиновителки) с деца от 3-“ се заменят с „безработни лица – самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца“.

§ 35. В чл. 55а думите „над 50-годишна възраст“ се заменят с „над 55-годишна възраст“.

§ 36. Член 55б се отменя.

§ 37. Член 56 се изменя така:

„Чл. 56. (1) Работодателите, както и институциите, осъществяващи обучение на възрастни или професионално ориентиране, не могат да получават средства по този закон, ако отговарят на някое от следните условия:

1. имат изискуеми публични задължения;

2. имат задължения за неизпълнение на сключени договори по програми, мерки и обучения, както и по проекти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“;

3. са предприятия в затруднение.

(2) Работодателите, както и институциите, осъществяващи обучение на възрастни или професионално ориентиране, не могат да получават средства по този закон, представляващи минимална помощ, ако отговарят и на някое от следните условия:

1. осъществяват дейност в отрасъл „въгледобив“ съгласно Регламент (ЕО) № 1407/2002 на Съвета от 23 юли 2002

г. относно държавните помощи за въгледобивната промишленост (ОВ, L 205 от 2 август 2002 г.);

2. са в изключенията, посочени в чл. 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз към помощта де минимис;

3. осъществяват дейност в отрасъл „рибарство и аквакултури“ съгласно Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури и за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ, L 354 от 28 декември 2013 г.).

(3) Получаването на средства, представляващи минимална помощ, се преустановява, когато през периода на подпомагане за работодателите и институциите, осъществяващи обучение на възрастни или професионално ориентиране, възникне някое от условията по ал. 1.

(4) Работодателят ползва насърчителните мерки по чл. 36, 43, 46, 50, чл. 52, ал. 1, чл. 53а, 55, 55а и 55в, ако осигурява заетост на безработни лица, насочени от Агенцията по заетостта за допълнителен период, равен на периода на субсидиране.

(5) На всяко разкрито работно място по чл. 36, 36а, 43, 50, 52, ал. 1, чл. 53а, 55, 55а, 55в и 55д могат да се назначават последователно повече от едно безработни лица, насочени от Агенцията по заетостта, при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(6) Разкриването на работни места по чл. 36, ал. 1, чл. 36а, 43, 46, 50, 53а, 55, 55а и 55в се субсидира, ако през последните три месеца работодателят не е освобождавал работници и служители, наети на работни места за същите длъжности, на които се наемат безработни лица.

(7) На всяко разкрито работно място по чл. 36, ал. 1, чл. 50, 52, 53а и 55а могат да се назначават безработни лица, които не са работили при същия работодател през последните 6 месеца.

(8) На всяко разкрито работно място по чл. 51 могат да се назначават безработни лица, когато назначението представлява нетно увеличение на броя на персонала в съответното предприятие в сравнение със средния брой на персонала през последните 12 месеца. Когато назначението не представлява нетно увеличение на броя на персонала, длъжността трябва да е била овакантена поради доброволно напускане, увреждане, пенсиониране по възраст, доброволно намаляване на

работното време или правомерно уволнение поради извършено нарушение, а не в резултат от съкращаване на персонал.

(9) Работодател, който не е запазил работните места съгласно ал. 4, възстановява получените суми със законната лихва с изключение на случаите, определени с правилника за прилагане на закона.

(10) Трудовите и осигурителните отношения на наетите безработни лица от работодател, получил преференции по реализацията на програми и мерки за насърчаване на заетостта, се уреждат при условията на българското трудово и осигурително законодателство. Лицата се наемат по трудово правоотношение."

§ 38. В чл. 58а т. 4 се отменя.

§ 39. Член 59 се отменя.

§ 40. В чл. 60а се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 10:

„(10) Обученията в изпълнение на публичните задачи на Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ се осъществяват в съответствие с двугодишен план, одобрен от управителния съвет след обсъждане от съвета по ал. 6, и утвърден от министъра на труда и социалната политика при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.“

2. Досегашните ал. 10-13 стават съответно ал. 11-14.

§ 41. В чл. 62, ал. 4 думите „и мотивационното обучение се осъществяват“ се заменят със „се осъществява“.

§ 42. В чл. 63 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея:

а) в т. 3 думите „в микро- и малки предприятия“ се заличават;

б) точки 4 и 5 се отменят.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Безработните лица се включват в обучения, предвидени в плана за действие по чл. 19, ал. 1.“

§ 43. В чл. 66 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „по реда на чл. 63, т. 1, 2, 5 и 6“ се заменят с „по реда на чл. 63, т. 1, 2 и 6“.

2. В ал. 2 думите „по реда на чл. 63, т. 3 и 4“ се заменят с „по реда на чл. 63, т. 3“.

§ 44. В чл. 74е се създава ал. 3:

„(3) Лицата следва да отговарят на условията по ал. 2 през целия период на регистрация.“

§ 45. В чл. 74м, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 3 се изменя така:

„3. при нарушение на изискванията на чл. 74е, ал. 3, установено с влязло в сила наказателно постановление;“

2. Създава се нова т. 4:

„4. при влязло в сила наказателно постановление за налагане на административно наказание по чл. 81а, ал. 1, издадено преди регистрацията за извършване на дейността;“

3. Досегашната т. 4 става съответно т. 5.

§ 46. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 1 се изменя така:

„1. „Безработен“ е лице, което при регистрация в дирекция „Бюро по труда“ не работи, търси работа, има готовност да започне работа в 14-дневен срок от уведомяването му от дирекцията „Бюро по труда“ и не попада в друга група търсещи работа лица.“

2. В т. 4а думите „с деца до 3-годишна възраст“ се заменят с „деца до 5-годишна възраст“ и думите „над 50-годишна възраст“ се заменят с „над 55-годишна възраст“.

3. Точка 24 се изменя така:

„24. „Мотивиране за активно поведение на пазара на труда“ е дейност, насочена към придобиване на практически умения за търсене на работа.“

4. Създават се т. 44-47:

„44. „Трудов стаж в областта на морския транспорт“ е действително прослуженото време, през което лице с морска правоспособност е заемало длъжност съгласно Националния класификатор за професиите и длъжностите в корабоплаването, за които се изисква правоспособност, определени в Наредба № 6 от 5 април 2012 г. за компетентност на морските лица в Република България (обн., ДВ, бр. 31 от 2012 г., изм. и доп., бр. 81 от 2013 г. и бр. 84 от 2014 г.).

45. „Подкрепена заетост“ е оказване на съдействие на безработни лица с трайни увреждания и от други групи в неравностойно положение на пазара на труда, съобразно специфичните им потребности, за работа на несубсидирани работни места.

46. „Време на обучението“ е времето за провеждане на обучението съгласно утвърдения учебен план и за провеждане на изпити при завършване на обучението.

47. „Първа работа по специалността“ е работа на длъжност, съответстваща на специалността, по която лицето е завършило средно или висше образование и по която няма трудов стаж.“

§ 47. Приложение № 1 към чл. 74ж ал. 1 се изменя така:
 „Приложение № 1
 към чл. 74ж, ал. 1

Вх. №.....

ДО
АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА
БУЛ. "ДОНДУКОВ" № 3
СОФИЯ

ЗАЯВЛЕНИЕ	
ЗА РЕГИСТРАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЕ, КОЕТО ОСИГУРЯВА ВРЕМЕННА РАБОТА	
1.	От (физическо лице, юридическо лице съгласно търговската регистрация)
2.	Представяван от: (име, презиме, фамилия)
3.	Търговска регистрация: единен идентификационен код/удостоверение за актуално състояние
4.	Седалище и адрес на управление: (съгласно търговската регистрация) Гр./с. Община Ул./кв./ж.к. №..... Бл. ет. ап.
5.	Адрес и телефон за контакти: Гр./с. Община..... Област..... Ул./кв./ж.к. № Бл. ет. ап.
6.	Идентификационен номер на удостоверението за вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД:
7.	БУЛСТАТ: (за лицата, регистрирани по българското законодателство)
8.	Адрес на офиса/офисите за извършване на дейност по осигуряване на временна работа Гр./с..... Община..... .. Област..... .. Ул./кв./ж.к. № Бл. ет. ап. Тел/Факс.....

9.	Приложени документи ¹	☐ копие на документа за регистрация или единен идентификационен код съгласно чл. 23 от Закона за търговския регистър ☐ удостоверение от съответната териториална дирекция на Националната агенция за приходите за наличието или липсата на задължения към датата на подаване на заявлението ☐ удостоверение от съответната община по регистрация на предприятието за наличието или липсата на задължения към датата на подаване на заявлението ☐ свидетелство за съдимост на физическото лице или на лицето, което представлява юридическото лице ☐ заверени копия на застрахователните или банкови документи по чл. 74е, ал. 2, т. 7 ☐ заверено копие на правилника по чл. 74е, ал. 2, т. 8 ☐ други документи съгласно законодателството на държавата по регистрация
10	Начин на получаване на индиви-дуалния административен акт ²	☐ Чрез лицензиран пощенски оператор на адрес:, като декларирам, че пощенските разходи са за моя сметка, платими при получаването (за вътрешни пощенски пратки), и съм съгласен документите да бъдат пренасяни за служебни цели. Индивидуалният административен акт да бъде изпратен като: ☐ вътрешна препоръчана пощенска пратка ☐ вътрешна куриерска пратка ☐ международна препоръчана пощенска пратка след предплащане на цената за пощенските услуги ☐ Лично
11.	Заявител: (име, подпис, печат)
12.	Дата: (име, подпис, печат)

¹ Отбележете с „X“ документите, които сте представили.

² Отбележете с „X“ избрания вариант.

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 48. Договорите, сключени по реда на отменените чл. 36б, чл. 42, ал. 1, чл. 42а, 45, чл. 52, ал. 2, чл. 53 и 55б, запазват действието си до изтичане срока на договора.

§ 49. Договорите, сключени по реда на чл. 51 и 55а преди влизането в сила на закона, запазват действието си до изтичане срока на договора.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на заетостта

Икономическото развитие на страната в условията на глобализация и технологично обновление изисква динамичен и гъвкав пазар на труда и мотивирана работна сила с активно поведение на пазара на труда и потенциал от знания и умения, благодарение на които да отговаря бързо на най-новите предизвикателства в търсенето и предлагането на труд.

Разширяването на обхвата и ефективността на активната политика по заетостта и подобряването на ефикасността на дейността на Агенцията по заетостта са част от препоръките на Европейската комисия и са основен приоритет в работата на Министерството на труда и социалната политика.

Наличието на голям брой безработни лица от рисковите групи на пазара на труда и трудностите при тяхното адаптиране и реализиране при растящите потребности и изисквания на съвременния пазар на труда налагат промени в Закона за насърчаване на заетостта, за да се осигури адекватна нормативна уредба.

При изготвяне на предложените изменения и допълнения в Закона за насърчаване на заетостта са използвани резултатите от проведената през 2014 г. оценка на нетния ефект от активната политика на пазара на труда, извършена в рамките на проект по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ „Извършване на оценка на ефекта от активните политики на пазара на труда, финансирани със средства от държавния бюджет“. Обект на оценката бяха програмите и мерките, финансирани от държавния бюджет. Те бяха класирани по ефективност, оценена беше и ефективността им по отношение на отделните включени лица от целевите групи.

Работна група от експерти от Министерството на труда и социалната политика, Агенцията по заетостта и от дирекциите „Бюро по труда“ през 2014 г. направи преглед на действащите програми и мерки на пазара на труда. В резултат от обсъжданията работната група формулира конкретни предложения за промени в прилаганите програми и мерки за заетост и обучение с цел подобряване на тяхната насоченост и ефективност.

Основните изменения и допълнения в Закона за насърчаване на заетостта включват:

I. Регламентиране на нови дейности и мерки за търсещи работа лица и работодатели:

1. Регламентиране на нов подход за разработване, одобряване и финансиране на регионалните програми за заетост и обучение. Ежегодно в Националния план за действие по заетостта ще се определят средствата за финансиране на регионалната програма за заетост и обучение на всяка област и видовете плащания (чл. 33). В рамките на определените средства Комисиите по заетост ще одобряват само една регионална програма за областта по критерии и по ред, определени в правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта. Регионалните програми за заетост и обучение на областите ще включват предложения на областните и на общинските администрации. Целта на предложените промени е развитие на регионализацията и повишаване ролята на регионалните комисии по заетостта. Делегират се права на Комисиите по заетостта да одобряват финансирането на дейности съобразно регионалните приоритети и потребности на пазара на труда. Областната и общинските администрации могат да разработват проектното предложение съвместно със социалните партньори и с други юридически лица.

За постигане на по-голяма оперативност, гъвкавост и ефективност при реализиране на регионалните политики се облекчава редът за преразпределение на неусвоените средства по програми и мерки от едни региони към други.

2. Въвеждане на дуално обучение за безработни лица без квалификация чрез предоставяне на суми на работодатели за всяко разкрито работно място за обучение чрез работа (дуално обучение), организирано по реда на Закона за професионалното образование и обучение, на което е наето безработно лице, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта за не повече от 36 месеца (чл. 30а, ал. 1, т. 19, ал. 2, т. 11 и чл. 46а).

С цел по-ефективно обвързване на образованието и обучението с практиката през 2014 г. се регламентира обучението чрез работа (дуално обучение) чрез изменения и допълнения в Закона за професионалното образование и обучение. Предложението в Закона за насърчаване на заетостта регламентира възможност за стимулиране на работодателите да разкриват работни места за обучение чрез работа (дуално обучение) на безработни лица, като за всяко разкрито работно място на работодателите ще се предоставят суми, включително за наставник.

3. Въвеждане на възможност за аутсорсване на услуги за безработните лица, като лица, регистрирани да предоставят посреднически услуги по заетостта, ще могат да кандидатстват за предоставяне на суми за всяко безработно лице с увреждания или за лице от други групи в неравностойно положение на пазара на труда, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, което те са устроили на работа на несубсидирано работно място

за срок, не по-малък от 12 месеца (чл. 30а, ал. 1 и 2 и чл. 43а).

Предложението цели да повиши ефикасността и качеството на посредническите услуги на пазара на труда, предоставяни на уязвимите групи, чрез подобряване на взаимодействието между Агенцията по заетостта и частните трудови посредници. Чрез регламентиране на аутсорсване на услуги за подкрепена заетост ще се създаде възможност за предоставяне на по-целенасочени и по-качествени услуги за хората с увреждания и от другите групи в неравностойно положение на пазара на труда, като крайната цел е тяхното трайно устройване на работа на първичния пазар на труда.

4. Регламентиране на възможност за осъществяване на съвместни действия между Министерството на труда и социалната политика, Агенцията по заетостта и социалните партньори за разработване на политики с национален обхват и инструменти за тяхното прилагане в областта на пазара на труда (чл. 3, ал. 2).

Целта на предложението е институционализиране и уреждане на механизмите за изпълнение на съвместни действия между министерството, агенцията и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите чрез закона като предпоставка за устойчивост на положителните ефекти от съвместните действия. Законното уреждане на взаимодействието ще създаде условия за изпълнение на препоръките на Европейската комисия за участие на социалните партньори във всички форми на управление, контрол и изпълнение на оперативните програми, финансирани със средства от европейските структурни и инвестиционни фондове, за постигане на национална собственост върху резултатите от тяхното изпълнение.

5. Предоставя се възможност за всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца или безработно лице до 24-годишна възраст или безработно лице с основно и по-ниско образование, или безработно лице на възраст над 50 години, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, на работодателя да се предоставят суми за времето, през което лицето е било на работа, но за не по-малко от 3 месеца и не повече от 12 месеца. Сумите се предоставят в размер до 50 на сто за целия период на субсидиране. В случаите, когато на разкритото работно място е наето безработно лице с трайни увреждания, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, сумите се предоставят в размер до 75 на сто за целия период на субсидиране (чл. 51).

Отпускането на средства по тази мярка ще се осъществява под формата на схема за държавна помощ, която попада в обхвата на груповото освобождаване, при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 651 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с

вътрешния пазар в приложение на чл. 107 и 108 от Договора и с регламентите, които го изменят, допълват или заменят. Администратор на помощта е Агенцията по заетостта (чл. 16а, ал. 2). Допълват се условията, на които работодателите следва да отговарят, за да получат средства съгласно Регламент (ЕС) № 651 на Комисията от 17 юни 2014 г. (чл. 56, ал. 2). Целта на мярката е разширяване на кръга от работодатели, които ще бъдат насърчавани да разкриват работни места в различни сектори на икономиката, в т. ч. в селското стопанство.

През 2016 г. в рамките на средствата от държавния бюджет (съгласно бюджетната прогноза за 2016 г.) за финансиране на активната политика на пазара на труда за мярката по чл. 51 ще бъдат предвидени 5 милиона лева.

6. Разширяване обхвата на посредническите услуги по заетостта чрез включване на дейности за мотивиране за активно поведение на пазара на труда (чл. 17, ал. 1, т. 7 и чл. 26, т. 3).

Законопроектът предвижда в рамките на индивидуални и групови форми на работа безработните лица да придобиват практически умения за търсене на работа, включително умения за представяне пред работодател, работа с различни източници на информация за свободни работни места и др. Новата посредническа услуга ще замени мотивационното обучение и ще създаде предпоставки за включване на голям брой безработни лица в дейности по активиране, както и за по-ефективно и целенасочено инвестиране на средствата за професионално обучение и обучение по ключови компетентности.

7. Регламентиране на изискване за включване на безработните лица само в обучения, които са предвидени в плана за действие на лицето (чл. 63, ал. 2) с цел повишаване на ефективността на обученията, по-тясното им обвързване с индивидуалните потребности на лицата и повишаване на мотивацията за включване в обучение.

8. Разширяване на възможностите за включване на заети лица в обучения, финансирани по Закона за насърчаване на заетостта (чл. 63).

Законопроектът предвижда отпадане на ограничението със средства за активна политика на пазара на труда да се финансира обучението само на работници и служители от микро- и малки предприятия и на лица, за които се променят изискванията към квалификацията им. Предложената промяна ще осигури възможности за достъп на всички заети лица до обучения по Закона за насърчаване на заетостта с цел запазване на работните места, кариерно развитие или професионална мобилност. Финансова подкрепа ще може да получи по-широк кръг от работодатели, осигуряващи обучение на персонала.

II. Отмяна на неефективни мерки за заетост и обучение:

1. Отменят се мерките за:

1.1. Еднократно изплащане на суми за транспортни разходи за преместване на покъщнината на безработни, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта и наети на работа за срок, не по-малък от 6 месеца, извън границите на населеното място по регистрацията (чл. 42, ал. 1).

За последните десет години няма безработни лица, възползвали се от тази мярка. Мобилността на работната сила се стимулира чрез изплащане на ежедневни транспортни разходи.

1.2. Месечно изплащане на суми на лица, започнали работа без посредничество на Агенцията по заетостта, които са били регистрирани като безработни в нейните териториални поделения и са получавали месечни социални помощи за период не повече от 12 месеца (чл. 42а).

Лицата на месечно социално подпомагане трудно намират работа самостоятелно и започват работа предимно със съдействието на дирекциите „Бюро по труда“ в програми за заетост и на първичния пазар на труда. В дирекциите „Бюро по труда“ формите на информиране и самоинформиране на безработните включително по електронен път се развиват, услугите се разнообразяват и при тези условия е невъзможно да се прецени намирането на работа без съдействието на Агенцията по заетостта. През периода 2012-2014 г. само две безработни лица са се възползвали от мярката.

1.3. Субсидиране на работодател, наел безработни лица, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, за обучение и работа на работното място за времето, през което заетото лице е на обучение за период не повече от 6 месеца (чл. 45).

Мярката изисква сложни промени в работния процес и не се прилага на практика. По-атрактивни за работодателите са мерките, като стажуване, заетост с обучение на работното място от наставник и др. Такива именно превантивни мерки за запазване на заетостта и повишаване на квалификацията на заетите лица имаха широко приложение и интерес като част от проекти, финансирани от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

1.4. Субсидиране на работодател, разкрил работно място, на което е наето лице от 50- до 60-годишна възраст, придобило право за професионална пенсия за ранно пенсиониране, насочено от поделение на Агенцията по заетостта, за период не повече от 12 месеца (чл. 55б).

III. Обединяване и допълване на съществуващи мерки за търсещи работа лица и работодатели:

1. Обединяват се мерките за наемане на безработни младежи до 29-годишна възраст, завършили средно или висше образование, и без трудов стаж в една обща мярка по чл. 36, като се въвежда понятието „първа работа по специалността“ и се удължава периодът за субсидиране за не повече от 18 месеца (чл. 36 и 36б).

2. Обединяват се мерките за наемане на безработни лица с трайни увреждания, включително военноинвалиди, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, за които на работодателя се предоставят суми за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца (чл. 52).

3. Обединяват се мерките за субсидиране на работодател, наел безработни лица – самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта за работа на пълно или непълно работно време за период не повече от 12 месеца (чл. 53 и 53а).

4. Обединяват се в една група за регистрация търсещите работа лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, и лицата, придобили право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, които не работят. Към тази група се включват и лицата, получаващи пенсия за старост при условията на чуждо законодателство (чл. 18, ал. 2, т. 4 и 5). Търсещите работа лица от тази група ще имат право на информация за обявени свободни работни места, посредничество по информиране и наемане на работа и психологическо подпомагане (чл. 19, ал. 2, т. 3 и 4).

5. Допълват се функциите на Националния съвет за насърчаване на заетостта, който ще обсъжда списък на професиите, по които се провежда професионално обучение на безработни лица без осигурено работно място. Списъкът ще се изготвя въз основа на резултатите от проучвания за потребностите на работодателите от квалифицирана работна сила. Предложението е във връзка с оптимизиране дейността на консултативните съвети в областта на политиката по заетостта и преустановяване на дейността на Националния съвет по професионална квалификация на работната сила (чл. 8, ал. 6).

6. Допълват се условията, на които следва да отговарят лицата при регистрация за извършване на посредническа дейност по наемане на работа, които досега бяха регламентирани в подзаконовата нормативна уредба. Физическите лица или представляващите юридическото лице по регистрация, както и наетите лица за извършване на посредническа дейност по наемане на работа трябва да имат завършено средно или висше образование, както и трудов стаж в областта на морския транспорт не по-малко от 3 години, когато ще осъществяват посредническа дейност по наемане на моряци (чл. 27а, ал. 1).

7. Допълват се основанията за прекратяване на регистрацията, като се регламентира прекратяване на регистрацията на лица, регистрирани като заети, учащи се, които желаят да работят през свободното си от учене време, на лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, на лица, получаващи пенсия за старост при условията на чуждо законодателство, и на лица, придобили право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, които не работят и които не са посещавали и не са ползвали услугите на дирекция „Бюро по труда“ за период една година (чл. 20, ал. 3, т. 6).

8. Регламентира се провеждането на обученията в изпълнение на публичните задачи на Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ в съответствие с двугодишен план, одобрен от управителния съвет след обсъждане от съвета към изпълнителния директор и след утвърждаване от министъра на труда и социалната политика при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта (чл. 60а, ал. 10).

9. Променят се изискванията за предоставяне на суми за лица с одобрен бизнес проект. На лица, които са получили еднократна парична сума и осигуряват заетост по одобрения бизнес проект на друго безработно лице без право на парично обезщетение за безработица, се предоставят допълнително суми, като отпада ограничението лицето да е член на семейството (чл. 47, ал. 4).

10. Целевата група на възрастните безработни се променя от „над 50 г.“ на „над 55 г.“. Целта е по-ефективно насочване на финансовия ресурс към групата на безработните лица в предпензионна възраст, която е сред най-уязвимите на пазара на труда.

11. Прецизират се и се допълват основанията за прекратяване на регистрацията на предприятията, които предоставят временна работа. Посочват се конкретните условия и редът за прекратяване на регистрацията при нарушаване на изискванията на глава 8а от Закона за насърчаване на заетостта. Целта е повишаване ефективността на контрола и предотвратяване на злоупотреби с правата на гражданите (чл. 74м).

12. За целите на ефективното изпълнение на политиките и предоставянето на качествени услуги за търсещите работа лица се развива кръгът на институциите, с които Агенцията по заетостта си взаимодейства – Националният осигурителен институт, Българската агенция за инвестиции, Националната агенция за професионално образование и Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

Очаква се предложените промени да създадат условия за повишаване на ефективността и резултатността на активната

политика на пазара на труда, подобряване достъпа до пазара на труда особено за най-уязвимите групи чрез адаптиране на услугите към техните потребности; развитие на регионализацията; повишаване на ефикасността и качеството на услугите на Агенцията по заетостта и взаимодействието ѝ с частните трудови посредници; инвестиции в качеството на работната сила чрез обучения за заети и безработни лица, обвързвани с практиката в реална работна среда; развитие на междуинституционалното взаимодействие и социалното партньорство и др.

Отменянето на част от мерките ще освободи финансов ресурс и ще позволи пренасочването на средства за прилагане на по-ефективни дейности и мерки на пазара на труда.

Финансирането на предложените дейности и мерки ще се осъществява в рамките на предвидените за Министерство на труда и социалната политика средства за активна политика на пазара на труда при условията, по реда и в размерите, определяни ежегодно в Националния план за действие по заетостта.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

